

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana
paredzētajai darbībai –

plānotā vēja elektrostaciju (VES) būvniecība, projekts EN12, un ar to saistītās infrastruktūras izbūvei (“Tebra Wind”)

Dienvidkurzemes, Ventspils un Kuldīgas novados

PROTOKOLS

Rīgā, 2023.gada 12.decembrī, 17:00

Saskaņā ar “Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā” noteikto sanāksme notiek attālināti tiešsaistes videokonferencē.

Sanāksmi vada: Valdis Felsbergs, SIA “Enviroprojekts”

Sanāksmes dalībnieki: paredzētās darbības ierosinātāja SIA “Enercom” pārstāvji, vides konsultāciju uzņēmuma Ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) ziņojuma izstrādātāju SIA “Enviroprojekts” pārstāvji, un attālināti – pašvaldību pārstāvji un interesenti, kopā 44 dalībnieki (sanāksmes dalībnieku saraksts pieejams pēc pieprasījuma).

Valdis Felsbergs uzsāk sanāksmi un iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar dalībniekiem, kas piedalās no paredzētās darbības ierosinātāja puses, darba kārtību, tehnisko informāciju un dalībnieku iespējām uzdot jautājumus un iesaistīties diskusijā. Dalībnieki tiek informēti, ka sanāksme tiek ierakstīta, un pēc sanāksmes būs pieejams sanāksmes ieraksts un protokols.

Andrejs Kombecovs un Mārtiņš Jirgens sniedz prezentāciju par paredzēto darbību un ietekmes uz vidi novērtējuma un šīs sabiedriskās apspriešanas procedūru.

Valdis Felsbergs atklāj sanāksmes interaktīvo jautājumu-atbilžu daļu.

Sanāksmes dalībnieks. Projekts trijās pašvaldībās. Vai tas atbilst pašvaldību teritoriju plānojumiem?

Andrejs Kombecovs. Plānojumus esam apskatījuši, bet pagaidām nav zināms rezultāts, cik daudz no plānotā VES parka paliks, varbūt divās vai pat tikai vienā pašvaldībā. Tad arī skatīsim, kā pielāgoties un rast labākos risinājumus.

Valdis Felsbergs. Projekts ir liels, tā īstenošana ir sagaidāma ne tuvākajos 2 gados, pašvaldību teritoriju plānojumi mainīsies pēc 2025.gada, plānošana ir interaktīva, jaunajā plānojumā var iestrādāt šā projekta atbilstību.

Sanāksmes dalībnieks. Jautājums par attīstītāja piedāvātajām darba grupām.

Andrejs Kombecovs. Plāns ir kopā ar pašvaldību vienoties par darba grupu regularitāti un telpām to norisei. Atkarībā no interesentu skaita pielāgosim darba grupu biežumu un norises vietu, un risināsim visus atvērtos jautājumus IVN gaitā.

Sanāksmes dalībnieks. Vai Latvijā jau ir šāda augstuma VES, ko dabā apskatīt?

Andrejs Kombecovs. Ne Latvijā, bet aplūkot var. Mums ir liela pieredze VES būvē, bet VES tehnoloģijas attīstās strauji, VES kļūst lielākas un jaudīgākas, šīs ieceres lieluma turbīnas Baltijā vēl nevar apskatīt, tuvākais šim izmēram ir pērn atklātais Tārgales VES parks ar jaunās paaudzes turbīnām.

Valdis Felsbergs. IVN nevērtē jau konkrētas izraudzītas tehnikas vienības. Likuma nosaka veikt IVN pēc iespējas agrākā plānošanas stadijā. Tā kā projekta īstenošana prasīs gadus, pēc maksimālās piesardzības principa vērtē lielāka apjoma darbību, nekā patlaban ir reāli plānota, ar skatu nākotnē, ka var notikt attīstība un tobrīd var būt lielākas VES, nekā uzstādītu šobrīd.

Sanāksmes dalībnieks. Tārgales VES ir 150 m augstas, šeit apspriežam 285 m, tātad atšķiras faktiski divkārt.

Andrejs Kombecovs. Tas bija sen iesākts projekts ar augstuma ierobežojumu, kam nācās pielāgot lielāku rotoru, tāpēc VES iznākušas neproporcionālas.

Sergejs Ribakovs. Pagaidām tirgū nav pieejami 200 m rotoru, ir pieejami modeļi ar 163 piemēram, Nordex, vai 164 Vestas. Līdz projekta īstenošanai izmērs tiks precizēts.

Sanāksmes dalībnieks. Lūgums pastāstīt par Enefit sniegtajiem labumiem vietējai kopienai. Mūsu ainavu 300m augstas VES neatgriezeniski ietekmēs, kāda uzņēmumam ir prakse citos projektos Latvijā?

Andrejs Kombecovs. Regulējumu kā vietējās kopienas saņems ieguvumu no VES patlaban apspriež Ministru kabinets (MK): maksājumus pašvaldības budžetā. Mēs esam vietējais uzņēmums: nodokļi un nodevas tiks novirzīti valsts budžetā, kas ir pastarpināts ieguvums, un ainavu vērtēs IVN, lai samazinātu visas ietekmes uz vidi. Šo projektu mēs apzināti veidojam izklieidētu, lai nebūtu ļoti uzkrītoša kopaina, un viss ir mežu teritorijā ar minimālu ietekmi un atmežošanu, jo projekts plānots izcirtumos un jaunaudzēs.

Sergejs Ribakovs. No nākamā gada mēs aicinām visus pieteikties darba grupās, kur mēs visu kopīgi apspriedīsim un parādīsim to kā vēja parks izskatīsies dabā ar 3D modeļošanas palīdzību.

Valdis Felsbergs. Ne vien jūsu, bet ikvienu ainavu VES neizbēgami ietekmē kā ikviens liels antropogēns objekts. Valstīs, kuras dzīvo bagātāk un laimīgāk par mums, VES ir kļuvušas par pierastiem ainavas elementiem. Ainavas uztvere ir subjektīva, attīstītajās valstīs cilvēki ir pilnībā iemācījušies sadzīvot ar šo ainavisko īpatnību, kas ir saistīta ar sabiedrības bagātību un attīstību, un tas ir arī mūsu ceļš. Protams, jārod kompromiss, pēc iespējas mazāk kaitējot.

Sanāksmes dalībniece. Kā izvēlas VES vietas? Pāvilosta un Jūrkalne ir ainaviski tūrisma mērķi.

Andrejs Kombecovs. Ir daudz ierobežojumu. Viens ir 800m no mājām. Tālāk – elektrotīklu pieejamība un iespēja vienoties ar zemes īpašniekiem. Šajā gadījumā vienojāties ar vienu īpašnieku, kas ir ērta vietas izvēle.

Sergejs Ribakovs. Šeit ir laba vēja intensitāte.

Valdis Felsbergs. Mēs zinām, kas ir pilsēta, kurā piedzimst vējš, bet tā ir arī visa Kurzemes piekraste.

Sanāksmes dalībnieks. Pēc IVN jūs plānojat paātrināto procesu?

Andrejs Kombecovs. Nē, mēs plānojam pilno procesu, jo šim ir rūpīgi jāpieiet, laika ietaupījums var kaitēt kvalitātei, rīkosimies atbildīgi.

Sergejs Ribakovs. Līdzīgi mēs darām visā Baltijā ar saviem VES parkiem.

Sanāksmes dalībniece. Vai mežiem būs saimnieciski ierobežojumi?

Valdis Felsbergs. Kādreiz VES bija aizsargjoslas, bet tagad tās ir atceltas, nekādu apgrūtinājumu apkārtējām zemēm nav.

Sanāksmes dalībnieks. VES parks pārklājas ar citu attīstītāju VES parkiem, vismaz 5 firmas. Vai, kurš pirmais uzceļ, tam būs?

Andrejs Kombecovs. Kumulatīvā ietekme ir IVN priekšmets. Gan vienam, gan otram attīstītājam no tās var izrietēt nosacījumi. Mēs esam pašā procesa sākumā, un visi jautājumi ar citiem attīstītājiem būs jāvērtē.

Valdis Felsbergs. Zināmā mērā tā ir: kurš pirmais brauc, tas pirmais maļ.

Sanāksmes dalībnieks. Cik sapratu, procentuāli tiks veiktas iemaksas Dienvidkurzemes kasē, un tā naudu sadalīs. Sakas pagasts ir pašā nomalē, bieži tiek atstāts novārtā. Vai mūsu pagasts saņems par sabojāto ainavu?

Andrejs Kombecovs. Atbalsta maksājumu pārdale ir likumdevēja atbildība un būs atkarīga no MK noteikumu redakcijas. Tomēr būs 2 veidu maksājumu pārdales mehānismi: visai pašvaldībai un konkrēta rādiusa apkaimē tiešie maksājumi.

Valdis Felsbergs. Ne tikai MK, bet tā ir pašvaldība, kura rūpējas par saviem iedzīvotājiem un taisnīgi sadala.

Sanāksmes dalībnieks. Vai elektrotīkliem nav jaudas vai kvotu limita?

Sergejs Ribakovs. Projekts ir tikai sākuma stadijā. Kad būs pabeigts IVN un daudz atļauju, mēs saņemsim pieslēguma noteikumus no AST (AS "Augstsprieguma tīkls"). Tad viņi izvērtēs, kā var pieslēgt VES parku.

Valdis Felsbergs. Ir arī atgriezeniskā saikne: ja valsts vajadzības pēc elektroenerģijas pieaug, ja valsts kļūst spējīga to ražot arī eksportam, kas ir svarīgi un vajadzīgi attīstītai valstij, arī sadales tīkli var un tiem vajag piemēroties ražošanas jaudām un palielināt kapacitāti.

Sanāksmes dalībnieks. Vai nav plānots piemērot zemes nodokļa atlaides skartajos īpašumos

Valdis Felsbergs. Tas ir nevis attīstītāja, bet likumdevēja un, iespējams, arī pašvaldības jautājums.

Atbilde tērztētai.

Kā notiek turbīnu utilizēšana pēc ekspluatācijas beigām?

Valdis Felsbergs. Turbīnu utilizēšana nav attīstītāja kompetencē. Ar to nodarbojas uzņēmumi pasaulē, kuri izstrādā tehnoloģijas.

Sergejs Ribakovs. Turbīnas jau šobrīd ir 85-90% pārstrādājamas. Atlikušo elementu pārstrādi tagad risina. Paši ražotāji attīsta pilnīgi pārstrādājamu turbīnu ražošanu.

Valdis Felsbergs. Utilizācija aktualizēsies nākamajai paaudzei: šis ir ilgtermiņa projekts, līdz ekspluatācijas beigām tehnoloģijas būs attīstījušās.

Sapulce beidzas plkst. 17.57

Protokolēja

Valdis Felsbergs